

RECUPERAR O REPESCAR?

S'ha acabat el curs amb una curiosa novetat a l'ensenyament secundari: el retorn als anomenats exàmens de recuperació al setembre. Això vol dir que, en realitat, per a molts alumnes el curs encara no s'ha acabat del tot.

No entraré a valorar la conveniència o no d'aquestes proves, encara que és prou simptomàtic que ben pocs professionals del guix les hagin trobat a faltar. Si ara ho retrec és més aviat per una qüestió semàntica, perquè hi ha un sector del professorat que s'ha revelat contra la incongruència que suposa parlar de "recuperació" d'uns coneixements que no s'han tingut mai.

Aquests dies, en els passadissos dels instituts, als departaments docents o en fòrums virtuals de professorat, hi ha qui ha fet la reflexió següent: es pot recuperar la cartera després d'un robatori, la salut després d'una malaltia, l'alegria després d'una temporada d'ànims baixos, l'estabilitat econòmica després d'una època de vaques magres, la puresa de l'aire després d'un període de contaminació, etc, però no la matèria lectiva que mai no s'ha dominat. En tots els casos esmentats, la recuperació suposa haver comptat amb cartera, salut, alegria, estabilitat econòmica o aire pur abans de perdre'ls i, un cop perduts, tenir la possibilitat de recuperar-los. Però els alumnes que es presenten a un examen de recuperació no han perdut

res. Si es parla amb propietat; l'única cosa que es recupera són els exàmens en si (que ja havien existit fins fa quinze o vint anys, per a turment estival dels qui no havíem treballat prou durant el curs), no pas, en canvi, la matèria que l'alumne s'ha d'estudiar per aprovar-los, perquè si ho ha de fer és perquè mai no se l'ha sabut, mai no l'ha tingut, i, per tant, no hi ha res per recuperar.

Potser seria més adequat parlar de "prova de competència", si del que es tracta és de demostrar que (encara que sigui amb retard) s'han assolit uns objectius competencials mínims. Tinc un col·lega que, referint-se amb ironia a la necessitat d'estímul, proposa anomenar la prova de setembre "examen de superació", jugant amb el doble sentit de superar una prova i superar un repte personal. De totes les propostes que he sentit darrerament, però, em quedo amb una que potser no és ni la més adequada, ni la més original, ni la més nova: "repesca", que generalment s'associa a una nova (i última) oportunitat de sortir-se'n, no pas per anar millor preparat, sinó perquè s'espera que l'atzar jugui a favor. "Repescar" implica tornar a tirar la canya al riu per intentar que piqui un peix que en una ocasió anterior va passar de llarg, i això és ben bé el que faran els alumnes que hagin de presentar-se als exàmens de setembre: tirar la canya i confiar en la sort. Algun, fins i tot, estudiarà una mica...

De reüll
per Llorenç Capdevila

